

FOGLALAT: Magyarország és Erdély országgyűlési hírek; kinevezések; Beöthy Ödön Biharban egyhangulag követték választatik; magyar n. Akadémia; sok jégeső; különféle: kereskedési pangás, Fiume jelen helyzete, füredi szerenésatlenség, Pesten az ágostai hitvall. számára új sz. egyház épüld; a' sósokúti fürdők, 's a' t.) Portugália. Spanyolország (O'Donnell megmenti Aznar tábornokot; 's a' t.) Anglia (Kelet jövődjé 's Anglia befolyása annak megalapítására; az angol hadsereg szaporítottik; Russzia, Anglia és Kelet; torzkép a' állér postára; elegy; 's a' t.) Franciaország (Armand Carrel emlékszóbra; 's a' t.) Törökország. Belgium. Schweiz. Oroszország. Görögország. Dunavizállás. —

Magyarország és Erdély.

Pozsony, aug. 3kán. A' mai kerületi ülés vége felé rendkívüli rémülés-he jött az igen számos gyülekezet; ugyanis délutáni egy órakor a' karzatról mézdarabok kezdének hulladozni, később ez ropogni kezdte, min az alatta állók annyira megijedtek, hogy részint ablakokra ugráltak, részint a' terem közepe felé nyomultak, úgy szinte a' karzaton levők részint a' lépcsőkön lesiettek. Az ez alkalommal bezúzott ablakok azon gondolatra hozák a' gyülekezet többségét, hogy földrengés van; képzeltetni a' szörnyű tolongást, lármát 's rémülést. Sokan a' földre ejtettek, de még is szerenésére senki sem sebesült meg. Magokhoz jövén végre az összegyűlték első ijedelmökből, némelyek tovább akartak tanácskozni, de az összezúzott butorok 's közzavar ezt nem engedvén, a' gyűlés eloszlatott. A' karzaton megmaradt kevesek közt örömmel lehet látni két szép magyar nemes hölgyet nyugottan mosolygva, mit a' magyar bátorság hírének bájos fentartóit. Estefelé tanácsosnak tartották a' karzatot megvizsgáltatni 's midőn, a' kinestári épületekre ügyelő Villez ur személyesen vizsgálódván, néhány deszkát fölszedetett — szerenésatlenségre az alsó deszka letört alatta, ő lezuhant, 's egyik kezét kitérte. II-k.

Jul. 29kén délután tartá ülést a' KK és RRek által választott 's a' Főrendek közül Főhg-Nádorunk által kinevezett tagokból álló 's az újabb országos sérelmek összegyűjtése végett alakult választottság.

A' mult lapunkban diácul közölt k. k. leirat magyarul így hangzik: FERDINAND 's a' t. Az 1799; 13.lik t. ezikk világos rendeletekhez támaszkodva, tekintvén az országgyűlés kezdetén Kedvességed 's I. ü. égtelnek átadott, egyedül az Ország javára 's törvények fogantatjára czélzó k. előadásink természetét is, semmit nem véltünk bizonyosnak, mint, hogy mind ezek gyorsan tárgyalatásba vétetni, minl aztin az előfordulható igazságos kívánatok és sérelmek az imént idézett törvény szabta mód és rend szerint úgy fognak Előnkbe terjesztetni, hogy mind ez a' törvények értelmének határidő alatt kellőleg intézethessék el. Ez igazságos várakozásunk ellenére van felát, hogy, mint értjük, f. évi maj. 8ki k. leiratunknál fogva, melly mintin Pest megye egyik követjévé most is beestelenségi büntetés-kereset alatt levő személyt választott — a' végett küldték oda, hogy e' hivatal 's az országgyűlés szentsége tekintetéből e' személynek Országgyűlésen helye nincs, az említett megye tehát mást illy szeplőtől mentet válasszon követjéül — e' törvény szabta ösvény követésében főleg azon aggodalom buhered a' késleked, hogy a' megyéket illető országgyűlési követválasztás törvényes jogára érintett k. leiratunkból valami sérelem ne háruljon. E' halogatás annál kedvetlenebb Előnk, mert valamint lelkünk azon őszinteségétől, minél fogvást a' király és ország boldogságát leginkább a' törvények 's jogok tökéletes épségén alapodni több izomban nyilatkoztattuk, legtávolabb van az, hogy a' megyéket, a' törvények 's igazság és helyes szokással megegyezőleg gyakorlati hatóságukban korlátozni akarjuk, úgy viszontag nem kétkedhetünk, hogy Kedvességed 's Hűségtek sem szándékozik eltérni azon gondoskodás 's ovakodástul, mellyet az előd kor a' nemzet nemes characteréhez képest az országgyűlés beestelének 's díszének minden ilyenem kereset alá vettek ellen fentartásában önként követett. Ennélfogva, mivel fenidézett k. k. leiratunk méltó aggodalomra legkisebb okot sem szolgáltat, Kedvességed 's Hűségteket szoroson intjük ezennel, hogy kötelességök szerint, az országgyűlési tanácskozásokat világos törvények vezérlésinél fogva gyorsítsák 's minden eszközölhető serénység-és szorgalommal idő nyereséren törekedve, tisztáskörüknek 's azon várakozásnak, hogy ez országgyűlés kelletinél hosszabbra ne terjedjen, megfelelően iparkodjanak. Többnyire 's a' t.

Ó es. 's ap. kir. fősége f. év július 13.iki határozatában Hummel Gergely klosterneuburgi kanonokot 's Rajner főhg fiainak nevelőjét hűvizi apáttá nevezni méltóztatott. —

Nagy-Várad, aug. 3kán: Miután bíró Hodossy Miklós, ki eddig megyénket az országgyűlésen képviselé, a' körülmények miatt, — követségéről lemondá, aug. 1ső napjára tüzetek az új választás. Ekkor tehát főispánhelyettes Lónyay János ur, ki e' végett körünkbe érkezék, elnökileg reggeli 9 órakor megnyitá a' gyűlést; 's beszéde után 2000nél számos nemesség, — melly mezei munkáit örömeost odahagyá, hogy a' haza választottai koszorújába Biharhoz méltó férfiat küldjön, egyenlőn lelkesülve dörgé: „Éljen Beöthy Ödön!” Ennek következtiben az elnök, táblabíró Beöthy Ödön urat, mint Bihar megye küldöttjét, üdvözlé. E' bizodalmat lángszavakkal köszöné a' követ, kinek pályája már két országgyűlésen olly dicső volt. Gyűlés végén a' casino teremében vig lakomat ülénk, hol Boka Károly zenészkara kíséré az üdömlásokat; este pedig ugyan ottan, szabad bemenettel, Beöthy Ödön tiszteletértanczvizsgálat tartatek, 's férfi- és nőnem egyaránt magas örömet éldelt. 2kán estvefelé a' tartós szárazság 's rekkenő meleg miatt elalélt természetet sűrű villám és mennydörgések közt eső viditá fel, mellylyet a' mai tartós eső áldássá változtatott.

Ebeezki Tihanyi Ferencz temesi gróf és főispán nőül vevé kis-redei Rhédei Biri kisasszonyt. A' szokott egybeköttetési szertartás f. évi jul. 14kén Kis-Rédén ment véghez.

Eger, aug. 2kán; Jul. 26kán szőlőinket nagy csapás érte, midőn alkony felé széllel kavargó haborus felhők kerekedvén, határunkban szerte záport és szörnyű jégesőt oltának. Igen elmondhatni, hogy természetünk nagy része le van verve. A' zúzott fájak között gyászolnak Eged és Sikkhegy híres borkút-főnk is. — Szatmár megyéből (F. Gyarmatra) ezt írják jul. 30kárul: Vidékünkön jul. elejétől állandó rekkenő melegek járván, mi a' gazdaság minden ágira nézve kedvetlenítő helyzetben vagyunk, mert a' tavaszi aradások miatt őszi vetésinket szájonként szedegetjük inkább mint aratjuk, tavaszi vetésink pedig, a' zabot kivéve, kisltek. Szénánk harmad résszel kevésb a' szokottnál 's legelőnk is kopár. Az egy tengeriben lelt volna reményünk, de esőhiány miatt már az is fonyad, sőt szárad még esőzés előtt. Nem pusztító ragadványban ugyan, de időszülte nyavalyák miatt lovaink, szarvasmarháink és juhaink. A' hévmérő árnyékban naponkint 26 fokon áll. — Kékesd (Baranya megyé-

ben) július 24.likén: Az idén már háromszor érték határunkat a' sors csapái. Ugyanis mult hónap elején délkeletről egy jégviharos felleg keletkezvén, rozsaink fő részét földre zuzá; a' tisztabuzát nem érte azonban olly veszélyesen e' közel diónyi jég, mert nem jutott még akkor végponti növekedtére a' ki új kalász. A' kertbeli zöltséget mind levágta, a' szőlő hajtásit is lepusztította. A' jégzöntől menten maradt részen pedig ujjolag nagy kárt okoz a' feles üszög. A' kukoricához e' tartós rekkenő hévség miatt semmi bizalmunk, mivel tündes töltögetését sem adhatuk meg a' szárazság miatt. Legelőnk annyira megkopárult, hogy a' pórság e' miatt barmát már olesó áron is kezdi eladogatni, mivel anyaszén csak fele letta tavalyi fűtermékek: sarjuhoz sines legkisebb reményünk. Szilva, alma, körtve igen kevés, némely helyen semmi. — Bük (Sopronymegyében) jul. 7kén egy szegény parasztnő idétlen gyermeket szült holtan, kinek homlokán levő 2 nagy, fölfelé meresztett, szeméi, hegyes orra, két fölfelé álló hegyes füle, kiesesorooott hústömög tojásdad gömbölyű fej — tetője, hosszan kinyuló kisdud szája, fejtetőjén két hegyes szarvai, egyébkim egészen kopasz, 's birka alakú feje vagon. —

KÜLÖNFÉLE. Pesten nyomasztó pangás mutatkozik most a' kereskedés körül; a' kézműgyári adásvevés a' bajai, szegedi, debreczeni 's egyéb vidéki vásárokrá gzott szelylel, termékekből pedig csupán azon cikkkeket keresik össze a' nyereszkezők, mikből kevés van az itteni raktárakban, 's ezek: méz, palyinka és gubaes; e' három ezikk alkalmasint azért is örvend jó keletnek, mivel az idén ezekből csak silány termést várhatni. A' gyapjувásárlással, mint látszik, jövő dinnye- v. János-főveteli vásárig szándékoznak várakozni a' vevők, noha van itt annyi minden fajbeli gyapju, hogy a' legvalogatóbb vevő is kielégítheti vágyait. A' borár csökkenni kezd, az üreshodók ellenben naponkint kerestebbek, mi bő szüretre mutat; noha sok reményt meghusita már a' majd minden vidéken hullott jégeső. A' gabnaár tetemesül emelkedik, főleg pedig a' tengeri, zab és arpa; különösen a' kukoricza igen drága leend telire a' hosszas szárazság miatt, melly a' dolányra is rosz hatást gyakorol. Kereskedésünk e' sokszoros változását az időjárason kívül talán azon körülmény is okozza, hogy kivitelre csupán a' fiemei kikötővel bírnak, mióta az oroszok a' Duna torkolatit elfoglalák; pedig mint kereskedővárost magát Fiumét sem mondhatni kitérőnek, mit főleg azon esüggedellen ügyekeznek is kell tulajdonítani, melly a' kereskedést egészen a' szomszéd Trieszt hatalmába iparkodék játszani. Fiume szinte szabad kikötő ugyan, és szép szabadítékokkal bír, de szomszéd vetélytársával soha nem mérközhetik. Fiume népessége ritkán emelkedik kilenczezer lakosnál többre, 's tin e' számot most inkább apadónak mondhatni mint szaporulónak. Az élet némi jeleit azonban mégis folyvást láthatni Fiumében. Maga a' város tekintete meglepő és nagyszerű; a' hegy-küpra felvergődvén ugyanis, az ut egy kanyarulta rögtön az egész várost szembeötlesztli bérctől függő erdővel és szőlővel. A' fehér házak elszórtan állnak a' kikötő mellett, de több egészen külön válat is láthatni, melly elszakadva a' többtől biztos állást vélt találni azon számtalan mélyedések és bérctormok között, mellylyek a' város fölött elvonulnak. Láthatni ott a' sz. szűz házat is, azon helyen, hol az angyal megpihent, midőn a' boldogságos szüzet Názáretből more solito Lorettoba vivé. A' ferencziek zárdaja a' bérctkúpon áll, 's lépcsőkön vezet föl hozzá az ut, mig a' közte fekvő völgy buja szőlőkkel van borítva, 's a' tőkék mintegy sziklából látszanak foganszani. Szép és regényes a' város tekintete; de mindjárt az első pillantás mutatja, hogy kereskedését nem nevezhetni nagyszerűnek; a' kikötőt vitorlák borítják ugyan, de mindez csupán apró hajókrul, dereglyékrul 's halászesolnokokrul leng. Legszámosbak ez utóbbiak 's egyszersmind legmunkásbak, különösen szép látványul szolgálnek pedig este, az év bizonyos szakában, midőn rendkívüli számmal uszkal egy világot szerető halfaj a' kikötő előtt, 's a' naszádok lobogó tüzzel ellátva indulnak halászatra. Halászaton kívül legelőnkébb kereskedési tárgyal szolgálnek itt a' rongy, papír, donga 's égettbor, továbbá gyarmatiárak és só. Consulokat Anglia, Amerika, Sveczia és Dánia tart Fiumében, jele tehát, hogy e' nemzetek részről ollykor ollykor még is érkeznek hajók e' kikötőbe. Egyébiránt a' fiemei kereskedésnek csakugyan minden tekintetben nagy ébresztésre van szüksége, 's nem tagadhatni, hogy sülyedésinek más oka is van azokon kívül, miket szabad szemmel láthatni. — A' Buda vidékén kezde dühöngni, onnan pedig Bieske és Zsámbeek felé 's a' Nagy-kovácsi hegy-ségekre vonult, hol még másnap is találtak jeget, noha 25 foknyi meleg uralkodott, innen Vörösvár, Pomáz, Sz. Endre felé a' pesti részre tért a' vész 's egészen Kis-Némediig terjedt, mindenütt rombolás gyászos nyomait hagyva. Legidősb emberek sem emlékeznek illy pusztító jégesőre. Számtalan ablakot zuzott be a' jég mindenütt, a' gyümölcsöt pedig majd utolsó darabig leveré a' fákról. Még a' falak vakolatit is meglyuggaták a' nagy jégdarabok. Jul. 29kén pedig iszonyu szelvész uralkodott a' nevezett vidéken, melly szinte nagy károkat okozott. — Sztankovics János győri püspök a' pozsonyi egyházi zenésztársaság pártfogói címét elfogadni kegyeskedék. — Zimonyi hírek szerint jul. Skán nyolcz száz család érkezék oda hajón, 's másnap Belgrádba ment, Szerbiában megtelepülendő. Állításuk szerint egy hónap mulva még 20 család fog oda érkezni, tavaszig pedig legalább 200. — Jereen Obrenovich 9 éves fia, Milos, Lyubicza hűgő

's még 3 rokon és tanítója kíséretében jul. 18-án a zimonyi vesztegintézetbe érkezék, honnan Odesszába szándékozik. Atyja ugyanis ott kívánja megkezdeni neveltetését 's onnan sz. Pétervárra küldendi őt tanulmányi bevégezésre. — Hiteles magányos levelek szerint Konstantinápolyban naponkint zendülés-küttéstől félnek. A' belgrádi törökség ismét turbánt kezd viselni, a' szerbek pedig fegyvereket gyűjtögetnek. — Szilisztriában keleti dögvész ütött ki, minek következtében Galacztól Turnulig 7 napról 14-re emelék a' vesztegíró; a' nyavalya több helyen is mutatkozott ugyan, de az ellene divatba léptetett rendszabályok olly helyesek, hogy nem fog messzire terjedhetni. — Az árvíz által károsultak számára következő újabb adakozások gyűltek be: Csanád vármegyéből 36f. 12 kr.; 's Hunyad megyéből 2,263 ft. 12 kr. pgő pénzben. — B.-Füreden az idén ismét új kényelem kínálkozik a' nagy számú vendégkoszorúnak, t. i. új sétány a' Balaton partján a' hidegfürdők előtt, 's 14 ujdun állított fürdőosztály; egyébiránt e' kellemős 's olaszhonias szelíd éghajlatával élesztő fürdőhely különösen ajánlkozik mindenben jó rend és tisztasággal is. Tudunkra még egy hazai illy nemű intézetnél sem divatozik azon jó szokás, melly itt az idén Brestyenszky Béla tihanyi apát eléggé nem méltányolható gondos intézkedése 's a' fürdőközönség kívánatit megelőzni törekvő készsége által hozaték létre t. i. az egyetemes vendégi névjegyzék ki nyomtatása; illy névkönyv nemesak az ismérést, baráti 's rokoni találkozást gyorsítja, hanem kedves emlékül is szolgálhat. Kívánatos, hogy más hazai nagyobb szerű fürdőintézetknél is minél hamarabb tétessék hasonló intézkedés. Saját nemű érdeket nyujtana bármelly fürdőbeni vendégeknek, ha ezután e' névkönyvek kölesönösen kiseréltetnének, 's így a' különvidéki fürdőhelyek látogatói bizonyos érintkezésbe hozatának egymással. — Mult hó 26-án Anna napján B. F ü r e d igen szomorú és gyászos eset színhelye is volt. Mintegy 15 ember t. i. egy csalákon a' Balatonba bocsátkozék tüzi játékot felállítani. Alig haladt a' csaláknak mintegy 70 lépésnyire a' parttól, midőn a' rakott tüzből egy szikra véletlenül a' puskaporos szerekre esék, 's azt egy pillanat alatt fellobbantá. Két ember azonnal meghalt, a' többi megsérült annyira, hogy kevés a' remény felgyógyulásukhoz. Egy férfi midőn e' veszélyt a' partról megpillantá, beuszek 's a' csaláknak partra segéle szállítani. — S ö s k u t fürdőhely különös élnökséget mutatott mult hónapban; jul. 13-án ugyanis nagy számú vendég seregile össze Szombathely, Kőszeg és Sz. Gothárd vidékéről, sőt a' szomszéd stájer honból is, részint egészségök visszaállítására, részint ide gyűlt ismerőseik 's rokonaik körében élvezendő társasági örömeik végett. Emelék a' fürdőhely kelleméit mostani tulajdonosa gr. Zichy Károly uris, több szépítésen 's csinosításon kívül czélszerű intézkedése által az ásványos víz javulását annyira eszközölvén, hogy ez a' rohisí vizen kívül legtarthatóbb 's legtávolabbra szállíthatóknak bizonyult 's valóban ezernyi üveggel szelylehordatik még hazánk távolabb vidékeire is. Ujdun állítatának föl itt az ősforrás közelében, mellynek gyógyerejét már a' rómaiak is ősmerték, különös fűtéssel ellátott társasági kádásfürdők 's hideg csepfürdők is, mellyek ünneplés megnyitását jul. 14-én reggeli 5 órakor hirdeté a' tarack-durrogás. 10 órakor a' házi kápolnában kis mise szolgáltaték 's a' fürdőhangászkar kíséretében szivemelő zengéssel énekelték az „Im arcunkra borulunk“, itt talán most legelőször anyai nyelvünkön. Az e' napon mintegy 300zal szaporult vendégkör társas mulatása különösen fűszerezé az ebédet. Asztal után egy rész vendég a' lövészpályát, más egyéb mulató-helyeket látogató meg. 5 órakor ismét mozsárdurrogás jelenté az új fürdők megnyitását. E' fürdők első jövedelme 's egyéb a' jelen voltak által tett adakozás, a' körmendi 's baltavári égettek fölségelésre leend fordítva, 's egy fürdőszoba a' szegényeknek ingyen használhatóság hagyva. Hála is tisztelet a' kényelem ölen szenvedő embertáaikról is emlékezni akaróknak! H. — Az ágost. hitvallásu pesti közönség felsőbb engedelem mellett egy másik egyházat fog építtetni; mint mondatik, magyarok és tótok számára a' kerepesi ut mellett, szénapiacz közelében, a' józsefvárosi téren. Pest részéről már kijelöltetvén a' kívánt telek, az építést még tán az idén is megkezdik. E' szerint Pest városát egy új nagy épület fogja díszesíteni. Halljuk azt is, hogy Pesten a' kerepesi ut melléki vám körüli füres telkek házhelyekre fognak eladatni, mi, kívált, ha a' Theresia és József külvárosokon huzatandó hajózható csatorna létesül, Pestnek újabb díszére szolgáland. Pesten a' us hatóság rendeletéből jul. 27-ki delután a' városi dobos kihirdette, hogy a' Dunában, a' hajóműhelytől kezdve le a' ferencvárosi csatornák, fürdeni kemény büntetés alatt tilos. 'S különös! (hihetőleg mivel a' hirdetés sokan nem hallották, a' tilalomtábla pedig még ki nem állított) másnap reggeltől estig, a' halpiacz közelében, sokkal több fürdött, mint máskor! Reg. — Z á g r á b i hírek szerint Varasdmegye RRei f. e. jul. Isején tartott közgyűlésökben pénzalap-létesítést határoztak kiszolgált 's elerőtlenült megyetisztek számára. Ez emberbaráti eszme ellen a' gyűlés egy része makaesul küzde, tanusítván azon régi igazságot, hogy a' legjobb ügynek is találkozik ellensége a' tudatlanság imádóji közt. Díszére válik azonban a' megyei többségnek, hogy e' kiáltozókat hallgatásra tudá kényszeríteni. Eddig az első megyetiszteket is azon szép kilátás kecségette, hogy legközelebb tisztújításkor a' hivatalal egyszerűs mind kenyerüket vesztethetik, 's ez okból a' megye józanabb része következőleg alapítá meg főnemlített intézetét: az alaptöket alkotják a) önkéntes ajánlások; b) évdíj-lerovások; minden ezen túl szolgáló tisztviselő ugyan is 2 pCtet vagy a' megyepénztárban fizetéséből; minden ujdun választott vagy előleptetett tisztviselő első évben díja egy negyedével járul az intézeti pénzalap-szaporításhoz. Mielőtt 10 ezer pgő forintra szaporodnék az alaptöke, senki sem fog nyugdíjban részesülhetni. Legkisebb nyugdíj 80 pgő for. évenként, legnagyobb pedig az illetőnek korábbi egész nyugdíja. Özvegyek felét fogják kapni férjeik nyugdíjának. Nyugdíj-kirendelést egyedül a' megyei közgyűlés fog eszközöl-

hetni. E' példa utánzásra méltó! — Hazánk majd minden fürdőhelye czélszerű változtatásokon ment keresztül ez évben, így Szalatnyán is, ho eddig jobbadán kevés vendég szokottvala megjelenni kényelmes szállások hiánya miatt, Koháry-Coburg hg megkedvelvén e' kies birtokát, nagy szerű építésekhez fogásra adott parancsot, minek következtében mind a' fürdők mind lakások száma igen tetemesül fog szaporodni. Az erős akarat már eddig is annyi czélszerűt tudá létesíteni ott, hogy jun. Isején ünneplésen nyiták meg a' már addig elkészült újépületeket. E' czélra Hont megye RRei Baloghly alispán elnöklete alatt, indítványt tettek, miszerint Szalatnyán közgyűlést tartandnak, mellyet jul. 14-én csakugyan meg is nyitottak, még pedig igen mulatságos táncvigalommal. Csak azt esodálhatni, hogy a' honti és barsi szép hölgyek e' majd afrikai hőségben is olly jó és tartós kedvel tudtak táncolni! — A' würzburgi gyapju vásár jul. 15-kétől 19-keig tartott, 's olly jól sikerült, hogy minden várokozást tetemesül meghaladott. A' harmadosztályu német gyapju mázsája 63—65 fton kelt, jobb minőségű pedig 80—94 fton, míg a' leglínomabbét 100—125 for. vevék. Legmagasb ár a' legnemesb fajért 190 for. volt. Az egész adásvevés mintegy 200 ezer forintot hozá keringésbe, mi már magában is jótékony hatásu a' nyilvános életre. —

A' Gazdasági Tudósítások f. évi 150. sor szerint VII. kötetének második kiadása e' napokban hagyá el a' sajtót. A' f. e. 31k (sor szerint VIII) kötet jövő pesti vásárig szinte 's mulhatlanul meg fog jelenni. Azon t. cz. előzetek tehát, kiknek példányokkal nem szolgálhatunk, tisztelettel kéretnek, legyenek szivesek illetményeikért biztos alkalmat küldeni. Egyszerűs mind jelentetik, hogy a' jelen évi folyamatra még mindig előzethetni 2 p. ftal. Pesten alultrnál (Zöldfaueza 373 sz. a.) 's Eggenberger József és fia könyvkereskedésében (barátok piacán), vidékeken pedig több szives ügybarátnál, 's majd minden könyvtár 's könyvkötő uraknál. A' multévi füzetekből még szinte szolgálhatunk, valamint a' harmadéviékből is, néhány példányal. Pesten augusztus 5-én 1839. Kacsokovics Lajos h. gazd. egyesületi titoknok.

P o r t u g á l i a.

Lissaboni jul. 13-ki hírek szerint Manoel de Castro Pareira Rómába készült indulni, mint a' portugál kormány rendkívüli követe, a' lissaboni udvar és római szentszék közötti egyenetlenségek elhárítása végett.

S p a n y o l o r s z á g.

(O' Donnell megmenti Aznart.) Jul. 30-iki peripignani telegrafi sürgöny szerint O' Donnell tábornok jul. 17-én 14 ezer emberrel II carlosi zászlóalját támadott meg, mellyek Lucena körül voltak elszáncolva, 's állomásikat elfoglalván, Aznar tábornokot, ki élelem nélkül volt e' városba zárva, megsabadítá. Lucena erősített városka 6 lieunyi éjszaknyugot felé Castellon de la Planától Valencia tartomány éjszaki részében, azon hegység alatt, mellyen Cabrera uralkodik. E' kis helyet az egész alsó-aragoniai carlosi sereg ostromlá. E' vállalat kétségbevonhatlanul tanusítja, mikép Cabrera 20 ezer embere dacára is minden pillanatban futni kénytelen, midőn komolyan kezdik őt riasztgatni az alkotmányos csapatok.

A n g l i a.

(Anglia helyzete Perzsia ellenében.) A' parlament elibe terjesztett hivatalos irományokból világosan láthatni, miszerint Russzia és Perzsia ellenséges helyzete 's Anglia álláspontja jelenleg olly fokon van, melly komoly villongásra szolgálhat alkalmul Herat ostromlása által. A' két óriás közelíteni kezd egymáshoz, pedig maga Nesselrode gr. is mondá, hogy nagyon közel jöniök nem szabad egymáshoz, ha veszélyeztetni nem akarják a' közbékét. Az orosz kormány visszahívá követjét a' perzsa udvartól; a' perzsa sah föl hagyott Herat ostromával; de az angol követ, Mac Neill is eltávozó Perzsiából 's visszatért Angliába; hogy pedig a' perzsa követ, ki mind e' mellett is Londonba jött, semmi kiegyenlített nem hozhata létre, mivel a' kormány teljességgel nem találta elfogadhatóknak Perzsia ajánlatit, azt nyiltan 's tartózkodás nélkül mondá ki Palmerston az egyik legközelebbi ülésben. Mi több, a' perzsa követ hírtelen elhagyá Londont, 's így már most minden közvetlen közlekedés megszűnt London és Perzsia közt, ezenkül a' zavarosuló körülmények az utóbbi esetek által esökkenés helyett még szövényesbültek. Russzia elhagyatni kíváná Karrak szigetét az angolok által 's Anglia nem teljesíté e' kívánatot, sőt inkább új pontokat keresé Arabia, Perzsia és Abysszínia partvidéken czélszerű helyfoglalásra, míg a' britt keletindiai sereg visszatartatlanul nyomul előre Afghanistanban, 's Lahore elfoglalásával fenyegetőzik Rundsit Szingh halála esetén; Heratban pedig angol ügyviselő vezet a' kormányt, 's a' sah most másodsor szándékozik megrohanni e' várost. E' földbirtoki kérdések óriási kereskedési érdekekkel bírnak, 's minden közelebbi körülményből egyenesen az tűnik ki, hogy Russzia nem annyira Konstantinápoly mint inkább Trapezunt után szeretne nyulni, melly utóbbi hely egyesülési központul szolgál most az európai és középázsiai kereskedésnek. —

(A' nagy hatalmak szándéka Kelet iránt. A' központi rendőrségi törvény az alsóházban.) London, jul. 20-án: „Ritkán jöheté kívánatosb halálozás a' török császárnál. A' diplomataik örvendve dörszölgetik keziket, hogy a' sors, véletlenség, vagy isteni gondviselés, mikép a' jámbor Standard szereti mondogatni, kíségité őket a' hinárból. Palmerston szivéről mázsányi kő gördült le ez által; mert ő egészen azon állapotban van, mint roncsolt hajó kapitánya, ki alig tőm egy lyukat be 's már más kezd tátongni előtte. Legnagyobb bajt okozott neki Franciaország és Russzia iránti bizalmatlansága; melly mindazáltal Franciaországra nézve igen tetemesül esökent, mióta ez utóbbi hatalom olly határozottan inté a' portát békefontartás a. Ausztriával és Poroszországgal legnagyobb egyetértésben van ez ügy iránt az angol kormány, 's e' három kormány olly tengelyt képez most, mellytől nemigen távozhatik Franciaország és Russzia. Korábbi hírek szerint Bécsben megnyitandó tanácskozásokrul vala szó; de már most hihető, miszerint inkább esöndes tanácskozásban kívánják

ez ügyet eldönteni az illető hatalmak; mi könnyen meg fog történni, mert a nagy hatalmak majd egészen egy véleményűek az ügyek mostani állapotja főtartatása iránt, csupán néhány módosítást ohajtnak, melyek egyike Egyiptus örökös birását illeti a basa családja által; a másik pedig Szyriát, mely vagy csak egy részben, vagy csupán élete fogytaig marad meg a basa birtokában, vagy egészen visszaesik a porta hatalmába. Az öt nagyhatalom részletes nyilatkozványban fogja tudatni tettei okait. A cs. kormány a nagyur halála megtudta után azonnal következő két pontot terjesztett az öt hatalom követi elibe: 1) Nyilatkozvány, mely szerint az öt hatalom kötelezi magát a török birodalomnak épségben főtartatására; 2) a mostani uralkodó családnak, mint egyetlen jogszerűnek, a török trónon megerősítésére. A francia, angol és porosz kormány azonnal megegyezett a két pontban; az orosz határozata mindazáltal még nincs tudva. — A jul. 20iki alsóházi ülésben választmány előtt vitatási szönyegre jutván a központi rendőrség-jávitást tárgyozó törvényjavaslat, Charles Ewan Law, leginkább azon okból, mivel a belminister és törvényszékek igen nagy hatalmat nyernének általa, következőleg ellenzé ez indítványt: „E rendszabály 27 ítélszékét helyezze a belminister teljes önkényű rendelkezési alá. Illy határnélküli hatalmat legnagyobb veszély nélkül teljességgel nem bizhatni reá. Még határozottabban kell mindazáltal ellenzenem azon rendkívüli hatalmat, melyet magukra a rendőrségi tisztviselőkre halmozna e törvény, mely halálosabban sújtaná Anglia szabadságát bármely eddigi rokontartalma törvényjavaslatnál. Én részemről nem ismérek ennél vakmerőbb és zsarnokibb rendszabályt a népszabadság ellen, mivel az egyenesen az eskütszökeket kívánja elmellőzni. (Halljuk!) Szerinte ugyanis minden kisebb vétséget eskütszök közbenjötté nélkül ítélne el a rendőrségi törvényszék, nagyobb gonosztetteket pedig a nyomozás bevégezése után, a nagy eskütszök elmellőzésével egyenesen csak a kisebb elibe utasítva. Ismétlem, ez halálos csapás és egyenesen a brit szabadság megdöntésére czélzó.“ E hangon még tovább folytatá beszédjét a szónok; de minden süker nélkül, mert az indítványt csakugyan részletes vitatás alá vevé a választmányá alakult ház.“

(Az angol hadsereg szaporítatik. Elegy.) A jul. 22diki alsóházi ülésben következőleg nyilatkozték Russell: „A kormány indítványt szándékozik a ház elibe terjeszteni a gyalogezredek szaporítatása iránt 739 főről 800ra. Összesen mintegy 5 ezer emberrel fog ez által nagyobbulni sergünk, mi jövő aprilig legfőlebb 75 ezer font sterlinget kívánand. Miután különösen az éjszakai tartományokból folyvást sürgetőbb folyamodások érkeznek sorkatonaságot, gyarmatinkból pedig teljességgel nem vonhatjuk ki harcosinkat: tehát szoros kötelessége a kormánynak még a jelen gyűlés eloszlása előtt e hadsereg-nagyobbitást sürgetni. Jelentem egyszersmind, miszerint a birminghami tanács tudatá velem, hogy azon városban csupán helybeli rendőrség-főállítással is biztosíthatni tartósan ezentul a közbátorságot; mit azonban nem eszközölhetnek most, mert a polgárság annyira van már terhelve, hogy új adót teljességgel nem kívánhatni tőle. Indítványt hozandok tehát holnap, mely szerint 10 ezer font sterlingnyi kölcsön adassék a birminghami tanácsnak rendőrség-alapításra.“ — Birmingham esőndes. A jul. 15iken okozott kárt 30 ezer font sterlingre bőcsülik; ezt a londoni rendőrség tartását igen súlyosan érzi a polgárság. Manchester's a birmingham közelében fekvő apróbb gyárvárosok helyzete igen fenyegető. Néhány helyen már munkaszünetést hirdettek a dolgozók; más városokban pedig kereskedési pangás miatt maguk a gyártulajdonosok kényszerültek alább szállítani a munkabért, mi igen nagy izgást támasztott a dolgozók között.“ — A királyné többször kért a hannoverai királytól néhány almászürke lovat díszhintaja elibe nyilvános ünnepélyekre; de a fősvény nagybátyja mindenkor tagadolag felelt, ambar az egész hannoverai ménes IVdik Vilmos tulajdona volt a jogszerűleg az angol koronát illeti. A kormány tehát most Németországban kénytelen illy lovakat vásárlani, mivel szokás szerint nagy ünnepélyen csak hófehér vagy almás-szürke lovaktól vont díszhintóban jelenhetik meg a királyné. — Az Argus azon örvendetes hirt közli olvasóival, miszerint az özvegy királyné közbenjárulta lehetőleg tökéletes kibékülést létesítend a királyné s Kent hgnő között. — Eglinton l. lovagviadalt adand skótziai jószágin, s olly roppant készületeket tön már eddig is reá, hogy a költség bizonyosan legalább 50 ezerfont sterlingre menend. Az egész elrendezés középkori lovagi divat szerint történik, s a főrangú hölgyek is pompás középkori öltözetben fognak megjelenni a harczijátékon. Napoleon Lajos hg egyike leend a fiatal hősöknek. —

(Russzia, Anglia és Kelet.) Valamennyi francia és angol lap teljes most nézetekkel a keleti ügy iránt, melyek jobbadán homlokegyenest ellenkeznek egymással. A már közöltteken kívül következő vélemény is figyelemre méltó: „Franciaországot csak politikailag érdekli a török birodalom főtartatása, míg Angliának ezenkül óriási kereskedési ügye is kérdésben forog. Russzia mindentől megfosztá Törökországot, mit annak rettegése nélkül vehetett el, miszerint majd egész Európa kedvet kap keresztes hadviselésre a hitlenek mellett. Russzia megfosztá Törökországot Tatárország egy részétől; elvevé tőle Krímiát, az éjszakai török tartományok erősségét; uralkodást a fekete tengeren és a perzsa kereskedést. Russzia védhatalmul lépe föl, s ez által a török birodalom szívében szerze magának alattvalókat. Russzia kényte a portát olly jávitásokhoz nyulásra is, melyek nemzetiségi és vallási érzelmek megrendítése által az egész birodalmat gyöngíték. Végre Russzia a fekete tengert s dardanellákat legujabb időben elzárá az idegen hatalmak hajóhadai előtt. Ugyan mit akarhat még többet? Konstantinápolyt, háza kulcsát, mint Sándor czár szokta mondani? Russzia a földközi tengerre nyitna magának utat Konstantinápoly birtokával; de ez általazon vidéken

uralkodó minden tengeri hatalmat egyesülésre lázítva maga ellen, s azokat Anglia, Ausztria és Franciaország fogná vezérelni. Mi Ausztriát illeti, e birodalomra nézve kétszeres érdek forog fen kelet ügyében, mert kettős uton áll vele kapcsolatban: t. i. a Duna s dardanellák által. Magyarország és Ausztria mindennemű számos természetménye a fekete tenger két nyilásin talál kimenetre, s kereskedését mind a két uton nevezetesen mondhatni. Ez uton egész Közép-Ázsiáig jutnak a nevezett birodalmak természetményi, s Ausztria kitünő szerepet játszik a trapezunti kereskedésben is. Szóval, Ausztria, mint déli hatalom, kereskedőileg van érdekelve a török birodalom főtartatása ügyében, s mint éjszakai hatalom szinte köteles főtartatani e súlyegyent Európa politikai mérlegében. Végre, Poroszországhoz már ugy is közel esik Russzia s így amaz köteles mindent elkövetni, mi ez óriási hatalom korlátozására szolgálhat.“

(Uj torzkép a fillérpostára. Elegy.) A fillérposta semmi ellenzésre nem talált az alsóházban, s a felsőházban is lehetőleg könnyen keresztül menend, mert maga Lyndhurst is oda nyilatkozték, hogy nem fogja ellenzeni. H. B. mulatságos torzképet bocsáta e tárgyról közre. Spring-Rice mint utazó, postalovon ül, s mögötte füres bődőt láthatni e fölirattal: „Budget.“ Spring-Rice kényteljes arczkifejezéssel tekint egy rablóra, ki óriási markával lova zablájába férfilag kapott s már egészen ki is zsebelé őt, mert az utazó fájdalom udvarisággal kéri tőle legalább annak visszaadását, mit utja folytatására nem nélkülözhet. A rabló, ki senki más, mint a jól ismert John Bull, nagylelkűleg nyújt neki tetemes súlyú köteget, mellyen e fölirat díszlik: „Uniform penny-postage.“ E köteget alkalmasint pisztolyul szolgálhatott, mert a rabló e szökeket mondá: „Stand and deliver.“ Ugyanazon művész torzképének czime: „Vázlat Wellington-emlékhez,“ melly szép erős és nyugtalanul ágaskodó lovat képez. e fölirattal: „Ellenzés.“ Másik oldalon a hg áll meztelen, s minden testi hibája eltorzításával; egész munkássága csupán abból áll, hogy a lovat zablán tartja s nem engedi tovább haladni. Ez eszme elmes; de ugyan mit tegyen Wellington? Ha elbocsátná az ellenzést, az a mostani körülmények közt bizonyosan fejét zuzná. — Irland délnyugati részeiben már olly magas fokra hágott az inség, hogy több helyen a legborzasztóbb éhség jelei mutatkoznak. — Azon férfi, ki jul. 17iken a királynét sétalovaglása közben megsérté, a Timesban másolatát közli egy a királynéhoz benyújtott föliratának, mellyben erősíti, miszerint legtavulabbról sem volt szándéka sérteni a királynét, hanem egészen esetleg jutott a királyné kíséreti közé lovastul, mellyet nem tudott elég gyorsan más utra téríteni, miután a kíséretől távozásra kapott intést. — A cheltenhami lap ezt írja: „Azon kissé furcsa hír kezd nálunk keringeni, miszerint Claremont új butorzattal látatják el, mi egyenesen oda mutat, hogy főrangú magas vendég fog oda érkezni. Ha ez való, ugy e parancs csupán Leopold királytól származhatik, mert ő még folyvást birtokosa Claremontnak; az emberek igen komoly arczkifejezéssel tanakosznak e hír valódi okairól.“ — Az ugynevezett „szent hónap“ mellyben a munkások semmit nem dolgoznak, s minden fogyasztásadó alatti ételtől s italról szigoruan tartózkodnak, jul. 23ikán ismét megpöndíté O'Brien a londoni nemzeti gyűlésben. Feargus O'Connor azon módosítványal lépe föl, miszerint előbb aug. 3ikára össze kell hini minden távullező tagot, s aztan tanácskozni a szükségesekekrül. Deegan, skót követ oda nyilatkozték, mikép véleménye szerint semmi remény nincs a szent hónap kihirdethetéséhez Skótziaiban, mert Glasgow, (hol tulajdonkép első eredetét vevé a nemzeti kérelem) Edinburg, Ayrshire, Perthshire, s Dunfermline egészen közönyösek e tárgy iránt. O'Brien mindazáltal mégis szerencsésen keresztül vivé indítványát, melly szerint 3 férfit választott a gyűlés a szent hónap határnapja kitűzésire. — Jul. 23ikán Londonban Waddington nevű chartistát fogatott el a rendőrség, mivel két pisztolyt találtak zsebeiben. — Newcastleben jul. 22iken esőndzavar történt a chartisták részéről s 11 ember fogságba jutott. A kár, mellyet épületeken s egyéb idegen tulajdonon elkövettek, nem igen tetemes. — A nagyur halála nem nagy izgást szült az angol sajtó körül, sőt Ibrahim győzelme sem vala képes itt nagy figyelmet gerjeszteni. A csarnokban semmi esökkenés nem mutatkozott. Altalányosan azt hiszik, hogy Ibrahimnak nem leend elég bátorsága Konstantinápoly felé indulni, mert ott bizonyosan csatakéss orosz hadseregre találva, mellyel nem nagy kedve lehet kétes következményű ütközetbe bocsátkozásra. Legnagyobb veszély csupán abban áll, hogy orosz befolyás harczi folytatásra bírhatná a fiatal nagyurat, miből mulhatlanul közháboru következne, mert az oroszok állandó irtányakat fognának aztan föllátni a török birodalom szívében. —

Franciaország.

(Armand Carrel emlékszobra. Elegy.) Paris, jul. 25én: „Az idéri rendkívül számos minden rangu ember látogatá meg Armand Carrel sírját: követelek, művészek, írók, diákok, kézművesek tarka vegyületben tolongtak a sírkert felé. Az elhunytnak érez szobrát halála után három év mulva leplezék le. A követelek közül leginkább ezek tűntek ki: Arago, Cormenin, Garnier-Pagès, Chambolle, Martin de Strasbourg, és Fachéran. Nyolczszáz tanuló hagyá el zajos körét, s néma esőndben lépdelt a gyászos hely felé; az ifjak egyike rövid beszéddel hódolt az elhunytnak. Első szónok Arago volt, utána Thomas szolt, a National mostani igazgatója, ezt Chambolle követé, ki főintézője most a Siècle-nek, s végre Durand monda néhány szót. Arago személyesen ismeré Carrelt, és szoros barátságban volt vele. Nem igen van népszónokságra alkalmas ember Aragonál: magas férfias arca, villogó szeme, és szavainak rövid, mindenkor tartalmas kifejezése soha nem téveszti el mély hatását a népnél. Carrel, mint francia, mind azon tulajdonsággal bírt, melly a nemzeti büszkeségnek hízolg s azért általa bőcsültetik: ő bátor, elszánt, nagylelkű és mindent fölládozó volt barát s elveiert, s

minden veszélyben első a harcztéren. Kora halála azon belső ösztönnek, azon égő vágyak, mely senkit nem akart nagyobbra emelkedtetni, 's talán nem nagy politikus eszméihez illik, tulajdonítandó, mert csupán a mondottak okozák halálát. Mit nyerhete Carrel ügye a nyomoru Girardin halála vagy megbüntetése által? 'S mennyit veszte Carrel halála által! Carrel tettei, miket, mint írta, követett el, köztudomásuak, 's általánosan megismértetvek; magányos tulajdoniról ellenben keveset tudtak, 's közelebbi barátjai érzékeny dicsérettel tetézik azokat; ha ő fölüleges tekintetre hidegnek, visszataszítónak 's büszkének látszék is; bensőbb 's meghittebb viszonyok közt annál szebb, jobb 's föláldozóbb volt. Barátja mindene volt, 's tanácsot és fölvilágítást mindenkor legnagyobb készséggel fogadott el azoktól, kiket tisztelni tudott. A pairszéki évkönyvekben feledhetlen maradand Carrel azon írása, mellyben a Nationalt ótalmazá. Emlékszobrárt ingyen készíté David, a híres francia művész. A szobor egyszerű polgári köntösben látatja őt; jobb kezével a pairszék előtt mondott beszédét szorítja kebléhez, mutató-ujával pedig földre int. Tisztelőji méltán siratják őt. — Nemours hg a pyrenaei megyékben utazgat, de a lelkesülés oly hideg, mellyel őt a nép általánosan fogadja, hogy vállolatát hihetőleg megbánta. — Azon brit matróznak, ki kezét veszté a francia parancsnok vigyázatlansága miatt, nyugdíjt rendelt a követkamra, mit következő nyilatkozatra használt a National: „Ha francia matrózt ért volna hasonló szerencsétlenség angol részről, ugyan mit teende érette az alsóház?“ Erre a Moniteur azt válaszolja, miszerint az alsóház bizonyosan szintugy cselekedett volna, mert eddig még minden idegen hatalom nyugdíjt szokott rendelni más hatalmak hajólegényinek, ha azok történetesen megbénultak saját emberei vigyázatlansága miatt. — Bizonyosnak mondják, miszerint a májusi zendülők pörét november előtt nem veendi föl a pairszék. Rövid idő múlva össze fog ülni a vizsgáló választmány és szabadon bocsátandja azon foglyokat, kik ellen semmi vétséget nem bizonyíthatni be. Barbés nővére, ki oly meghatólag könyörge éltéért Lajos Fülöpnel, férjestül Mont-Saint-Michelbe utazott, 's ott szándékozik lakni, hogy testvérét vigasztalhasa fogságában.“

T ö r ö k o r s z á g .

A' jul. 26ki Moniteur következő telegrafi sürgönyt közöl: „Marseille, jul. 25kén, délután 3 órakor. A' külügyviselőség a' kabinet elnökéhez. Alexandriában a' szultán halálát jul. 8kán tudák meg. 9dikén török korvett érkezék Alexandriába, Nezsib beyjel, a' kapudán basának kijaival, ki meg van bizva, az alkirálynak tudomásul adni, miszerint a' kapudán basa Rhodus felé vitorláztaban Stankiónál horgonyoz, 's javaslatba hozni, hogy a' török serget ótalmába ajánlja, miszerint a' szultán halála következő Törökországban keletkező zavargások ellen magát védje meg. Mehemed Ali választat meg nem tudják, mellyel „la Mer noire“ gőzös vitt meg a' kapudán basához. 10dikén Akif efendi érkezék Alexandriába, kit az ifju szultán küldöda, Mehemed Alival atyja halálát tudatni.“ —

Konstantinápolyi jul. 17diki hírek szerint a' kardövezés ünnepélye (taklidi-seif) jul. 11dikén ment véghez Ebu Ejub Ensari mecsetben legnagyobb fényvel. E' célra Abdul Medzsid szultán számos kísérettel Beylerbey palotájából diszhajóján Ejub külvárosba evezett, az algutelepek 's hadihajók üdvölvései közt, melly utóbbiak lógókkal voltak cziczomázva. Ejubba érkezve, lóháton ment az ottani mecsetbe, hol őt rövid imádság után Selim Sade Abdurahim efendi nakibubesref, az emirek főnöke (mohammedi ivadék) karddal övezé át. E' kardot a' nagyuri fegyvertárban őrzik, 's Omar kalifa kardjának tartják. Az ünnepély végeztekor, mit számos algulöves kísért, Ejub külvárosul a' menet Babihumajun ószerailba vonult következő rendben: előbb egy osztály lánás lovagla veres lógóval 's zenészkarral, utánok: kilencz kézi lova a' szultánnak gazdagon leplezve és szeraili szolgáktul vezetve; a' tesrifadzsi-efendi (szertartás-mester); a' portai 3dik osztályu tiszték, az őrség, gyalogság, lovasság, pattantyusság ezredesi; a' portai 2dik osztályu tiszték, u. m: a' musztesárok (statustanácsosok,) ferikék (osztálynokok,) mindnyája, valamint a' többi is, lovon és díszegyenruhában; az ulemák egész serge kék, barna, zöld ránzos köntösben himzett gallérral, fehér és zöld turbánnal, mellyek aranyos szalaggal ékesítvék, oly öltözet, mellyet Mahmud szultán hozá divatba az utolsó Bairam-ünnepen 's melly igen festőileg 's meglepőleg hat a' szemre. Ezek után őt kitünő szépségű dísz-ló gazdagon szerszámozva; utánok a' jelenlevő musirok és vezérek, legvégre Chosrew Mehmed basa, a' nagyvezér 's balról Seich-ol-Islam (a' főmufti). Ezeket gyalog a' nagyuri testőrség egyik osztálya követé, kapitányoktul vezéreltetve, utánok Abdul Medzsid tünt elő mindkét oldalról piekok és szolakoktul környezetve, és a' jelenlevő csapatoktul 's néptől számtalan éljenkiáltásokkal fogadtatva. A' szultánon a' nagyuri köpenyeg (harvani) vala fekete posztóbul, mellén pompás nisan, 's fején a' Fesz (szultáni süveg v. kalpag), mihez tollak voltak tűzve gyémánt boglárzatban. A' menetet Kislar-agassi (fekete heréltek főnöke), ki a' nép közé pénzt szóra, zárta be, több szeraili tisztül és szolgáttul kísértetve 's néhány osztály gyalogságtul zenészkaraikkal. A' szultán, ősi szokás szerint, II Mehmed szultán, Konstantinápoly meghódítója, mecseténél szállott le, és sirjánál imádságot végze. Midőn a' szultán Mahmud sirjánál lovagla el, nem szállt ugyan lováról le, de két imamot biza meg, nevében az elhunytért imádkozásra. — A' diplomatakar, a' nagyur parancsára, már néhány nap előtt hivatalos volt ez ünnepélyt sátorokbul nézni, mellyek e' czélbul Konstantinápoly falain kívül kajubasi nevű helyen állittattak föl, honnan legszebb kilátás nyílik Ejub külvárosra, a' hajó-

gyára és több külvárosra. A' környéket mindenütt embertömög borította minden nemzetből, kik fákra és falakra is fölmászáltak kíváncsiságuk elégíthetése végett. Ez és a' dicső idő, melly ez ünnepélynek kedveze, nagyszerűvé 's érdekessé magasítá a' néző szemek előtt elvonuló látványt. A' szultán a' diplomatakar sátori előtt ellovagoltakor tisztet küldé kísérelj közül a' külhatalmak összegyűlt képviselőihez örömet jelenteni azon, hogy őket ez ünnepélyen láthatja. Egyébiránt e' napon legnagyobb esend és rend uralkodott, mi legjobban megczafolá azon hirt, melly a' nép elégtelenségét terjesztgeté. Tegnap az ország nagyai és főméltóságai a' szerailban gyűltek össze szerencsekívánatjuk kifejezési végett a' felségnek a' kardfelkötés ünnepélye bevégezteért. — Néhány szó nem lesz itt fölöleg ez ünnepély eredetéről. Mikor kezdék a' karddal-övezést koronázás helyett használni a' szultánok? azt kétségtelenül nem tudhatni, anynyi bizonyos, hogy már II Mohammed Konstantinápoly elfoglaltatása előtt, használtá, mert 1342ben IX. Ahmed kalifa Melik Mensurt egyiptusi trónra leptekor karddal övezé fel. II. Mohammed óta, ki, mitután az Ebu Ejub Ensari mecset-építést végzék, Ak-Sem szüddin jámbor seiktől kardot kötete fel ünnepélyesen, maradt utódira e' szokás, mit trónraléptekor minden új szultán pontosan végrehajta. Mohammed próféta kardját sokan kétségbe vonják, hasonlag az első kalifaéit is, mik közül néhányat a' szerailban tartogatnak. Leghihetőbb az, miszerint minden szultán saját tetszése szerint választott ez ünnepélyre gazdag, gyémántokkal 's drágakövekkel kirakott, kardot; a' mostani szokásban levő kard négymillió piasztornyit becsü. —

(Chosrew basa karakteristikája.) A' porosz statuslap bécsi levelezője szerint: „Az új nagyvezér, Chosrew basa, a' török birodalom legkitünőbb embere 's a' nagyvezéri méltóság visszaállittatása rákmenetet ígér a' dolgoknak. A' 80 éves nagyvezér nagy szerepet játszik, de tetteibül a' jövőre nem következtethetni. Mahmud szultán változásban gazdag kormányszakában is mindég bírá a' szultán kegyét. Őt már rég óta kelet Talleyrandjának tartják. Simulékony és ügyes levén, szüntelen az uralkodó véleményhez csatlakozék, csak a' makacs ellenállásnak soha nem volt pártolója. Minden perai levél egyezőség állítja, miszerint Chosrew az egyiptusi basával békekezett fog 's már felszólittatvák a' nagy hatalmak ügyviselőji e' munkához kezdésre. Az ifju szultán neveltetésére Chosrew basa az utóbbi időkbén nagy befolyással volt.“ A' lipesei lap következőleg ír: „Abdul Medzsid uralkodó szultán, atyja halála előtt néhány nappal még vakbuzgó anyja, Valide szultánnő, kezei alattélt, ki igen nagy befolyást gyakorla fölötte, sőt még most is gyakorol. Csak három hónap előtt állittata fel Mustafa Nuri efendi palotája közelében fia számára az elhunyt szultán új palotát. Abdul Medzsid igen felénk, nyájas és szelid lelkületű 's gyöngé testalkatu. Mahmud 500 nővel bírt háremjében, de felesége csak egy volt törvényes, egy örményű, ki házi boldogságát európai értelemben eszközlé; ő volt az, ki Mária örményapácát a' hárembe hívatá, midőn Abdul Medzsid fiát tudósorvadály következtiben okvetetlenül elveszendőnek hirdeté az orvosok. A' szultán egyetlen testvérét, Nizamuddint, 14 nap óta elszakíták anyjától 's külön palotában tartják elzárva. — Konstantinápolyi jul. 10iki levél szerint Hafiz basa tudósítása az eufráti útközetről Malatiából megérkezék a' fővárosba; tartalma még nem tudatik, mondják, hogy igen röviden van előadva benne az egész esata. — Hafiz basa Malatiába vonult vissza. — János ausztriai fhggel és Sándor porosz k.hggel Konstantinápolybul a' török szultán halálát külön iratban tudaták, mivel ezek egykor a' szultánt 's fővárost meglátogatván amattól példátlan kitüntetéssel fogadtattak. —

G ö r ö g o r s z á g .

Athene, jul. 12kén: Konstantinápolyi és syriai hírek itt igen nagy hatást gyakorlanak, előttük most minden ügy hátra vonul; említésre méltó, hogy a' hirlapok száma ismét növekszik 's mindnyájan, még a' moszka szellemű Aeon is, harcra-szólítással telvék. Az „Athene, mellyet néhány nap előtt az ugynevezett camarilla (igy nevezik a' kabinetet 's az udvar néhány tagját) elleni czikk miatt törvénytörés elibe idéztek, szabadon bocsáttaték. — Cambridge György hg Athenében mulatott. A' bel-tartományokbul semmi különös.

S c h w e i z .

Uhlandot, a' költőt, Schweizban utaztakor, Bernben a' tanuló ifjuság esti zenével tisztelé meg, hasonlót szándékoznak tenni a' zürichiek is; de beteg levén azon vendégfogadóban, hol Uhland volt szállva, kértére abban hagytak az esti zenét. Schweizban, mint mindenütt, merre német ajak szól, Uhland költeményi igen nagybecsűek; gyermekek könyv nélkül tanulják meg balladáit, ifjak és érettkorúak dalait énekelik, mellyek ugyszólván népdalokká váltak. —

B e l g i u m .

A' belga Commerce szerint a' brüggei székesegyház, melly sirkövi emléki és szép festvényi által híres, jul. 19kén tűzáldozattá lón. A' szentegyház fedelén ütött ki a' tűz délben; igen keveset szabadithatának meg a' drágaságokbul. Brüsseli jul. 21iki levél azonban a' kárt nem becsüli oly sokra, sőt, mint állítja, az egyház beljében semmi föstvény 's egyéb drágaság nem lón tűzszakmányynya. —

O r o s z o r s z á g .

Jul. 14én tarták házassági összekelésöket sz. Péterváron Mária orosz nbnő és Miksa leuchtenbergi hg az előre közhírré tett szertartások mellett; Miksa Oroszországban maradand 's „császári fenség“ czímet nyert.

Dunavizáltás: Pest, augustus 5dikén 7' 6" 9" — 6dikén 7' 9" 9" — 7dikén 7' 9" 3"